GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese:
Marti'a, Joi'a si Sambat'a.

Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Tieri esterne pe siese luni 14 fr. pe anu 28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 76. Marti, 7|19 Iuliu 1881.

D-lu Tisza si limb'a romana.

Brasiovu, 7/19 Iuliu.

Odinióra caletori'a unui ministru prin tiéra se considerá cá unu evenementu estraordinariu, astadi visitele ministriloru nu mai producu nici pe departe acea impressiune. Poporatiunea nu se mai agita prin presenti'a unui ministru, ci isi vede de necazurile dilei, càci semte instinctivu, cu deosebire pe la noi, unde esista deosebirile de nationalitate, cà este zadarnicu a sperá dela unu contactu personalu cu representantii puterei esecutive o ameliorare a sórtei sale, si scie fórte bine cà ministrii parlamentari unguresci sunt dedati a promite multu si a nu implini nimicu. Numai lumea oficiala si oficiósa se pune in miscare la asemeni ocasiuni, spre a pastrá decorulu. Ministrulu respectivu scie inainte ce primire va intempiná si cam cu ce cuvinte va fi salutatu la diferitele statiuni, de càtra ómenii lui.

Astfeliu s'a petrecutu lucrulu si cu ocasiunea caletoriei ministrului-presiedinte Tisza la Szepsi St. György. Este sciutu cà acestu orasiu secuiescu l'a fost alesu de deputatu, dupa ce a cadiutu la Dobritinu, acumu trei ani. Dreptu multiumire ministrulu se decise a merge in persóna la St. Georgiu si a dá séma elegètoriloru sei asupra activitatii sale parlamentare din periodulu trecutu dietalu. D-lu Tisza a fost salutatu la diferitele statiuni in modulu obicinuitu si nimicu nu a adusu vr'o schimbare in monotoni'a primirei oficiale pêna la Feldióra, o comuna situata in departare de doue óre dela Brasiovu. Aci ministrulu dandu-se josu din vagonu, spre a se sui in trasur'a ce'lu asteptá cá se'lu duca in Secuime, dupa ce ascultà salutulu scurtu alu solgabireului, fù surprinsu de nesce accente lui pe càtu de necunoscute, pe atàtu de puçinu simpatice. Era d. protopopu alu doilea alu Brasiovului Petricu, care aduse o perturbare in program'a oficiala bineventandu pe ministru in limb'a urgisita romana.

Acést'a intimpinare, la care nu s'a asteptatu nici d-lu Tisza, nu posede in sine vre-o insemnatate si déca ne ocupamu totusi de ea caus'a este respunsulu caracteristicu ce l'a datu ministrulu d-lui protopopu.

Nu mai voimu se cercetamu, déca numitulu dnu protopopu s'a dusu la Feldióra in urm'a vr'unui ordinu ce la primitu dela Sibiu, póte spre a mai direge ceva la „lealitatea si patriotismulu", care in sensulu circularei metropolitane au fost atàtu de multu sdruncinate prin votulu conferentiei dela 12 Maiu a. c. séu déca a lucratu din propri'a s'a initiativa. Probabilu cà singular'a procedere a dlui protopopu a avutu si unu motivu de curiositate personala. Déca nu ne insielamu d-s'a a fost patit'o vér'a trecuta cu ministrulu de culte Trefort, care, fiindu salutatu de densulu la Brasiovu in limb'a romana, l'a intreruptu simplamente cu observarea, cà nu cunósce acésta limba. Este possibilu dér' cá d. protopopu sè fi decisu a pune la proba si pe ministrulu-presiedinte Tisza, cá se véda cumu va primi acest'a o bineventare in limb'a romana.

In totu casulu respunsulu d-lui Tisza este de mare pretiu pentru celu ce va voi se scrie istori'a tristei epoce dualistice; elu este scurtu dér' fórte semnificativu. „Dlu Tisza" — ne spune oficiós'a Coresp. pestana" — „si-a esprimatu mai antaiu parerea de reu, cà nu póte se respunda in limb'a romana; dealtmintrea d. ministru presiedinte speréza, cà cultivarea frumósei loru limbe materne nu va impedecá pe Romani a iubi patri'a in aceea-si mesura, cá si cetatianii de alte limbi."

Aceste puçine cuvinte salutate cu viui strigari de „Éljen" din partea publicului maghiaru, care incungiurá pe ministru, ne arata in tóta afundimea lui abisulu ce desparte adi pe Unguru de Romanu. D-lu „Tisza crede si speréza" cà noi Romanii si déca vomu cultivá limb'a nóstra vomu fi in stare a ne iubi patri'a.

Acést'a credintia si sperantia inse dovedesce, cà primulu ministru unguresou admite possibilitatea, cà cultivarea limbei romanesci ar' poté recì iubirea nóstra càtra tiéra, ea mai dovedesce inca cà d-lu Tisza traiesce in convictiunea, cà numai prin cultivarea limbei maghiare póte se càstige cineva o iubire de patria nestramutata, cu alte cuvinte cà numai Maghiarulu póte se 'si iubésca patri'a intr'unu modu neindoiosu.

Eata in ce orizontu marginitu se invèrtesce intielepciunea de statu a unui ministru-presiedinte maghiaru. Patri'a la elu este numai unu conceptu de rassa; nu pamentulu, nu datinele, nu desvoltarea naturala a poporatiunei tierii, ci numai o anumita limba, o limba cu totulu straina, cá cea maghiara pentru noi, póte se nasca, dupa ide'a lui, adeveratulu patriotismu. Sermani Elvetieni si Americani! la ei dupa teori'a d-lui Tisza ar' trebui se sté fórte reu cu iubirea de patria, si totusi cine in lume a datu mai multe dovedi de patriotismu decàtu locuitorii acestoru frumóse tieri poliglote?

D-lu Tisza, care este personificarea ideei retrograde a maghiarisarei, se ne permita ai spune, cà, déca voiesce a ne càntari iubirea de patria dupa gradulu de cunoscintia alu limbei maghiare, ne face se ne indoimu in patriotismulu seu propriu. Egoismulu esageratu nationalu nu va poté ajunge niciodata a fi inaltiatu la trépta a unei virtuti patriotice.

Cronic'a evenimenteloru politice.

„Pester Ll." publica manifestulu imperatescu, prin care se ordona incorporarea granitiei militare croato-slavone la Croati'a. Elu este datatu dela Ischl 15 Iuliu 1881 si este adresatu càtra granitiari. Monarchulu le multiamesce pentru virtutile resboinice, cu care au aperatu din vechime granitiele sudice ale imperatiei si declara, cà 'i servesce spre multiumire ale implini acuma vechi'a dorintia, cá si ei (granitiarii) sè se faca partasi la drepturile civile, de cari se bucura toti supusii imperiului.

Afara de acestu manifestu aparù totodata unu rescriptu regescu, patru autografe si trei decrete regesci. Diarulu oficiosu din Budapest'a saluta aceste acte regesci in sperantia, cà timpulu concessiuniloru a espiratu si cà Croatii multiamiti cu ce au dobênditu pêna adi, nu voru mai pretinde absolutu nimicu, si voru consimti cá Fiume se fia anecsatu de càtra Ungari'a. Curiosu lucru, cà tocmai pre candu a aparutu manifestulu memoratu Croatii au tienutu o adunare poporala, protestandu in contra tendintieloru de predomnire ale Unguriloru. Diarulu „Obzor" ne spune, cà la adunarea din Bellovar s'au auditu strigari dese de: „Nu mai damu Unguriloru nimicu!" „La 1848 amu mai fost in Ungari'a, voimu earasi sè le facemu o visita!" Déca n'avemu arme, trecemu cu cósele peste Drava s. a. façia de spiritulu acest'a opositiunalu ce domnesce in Croati'a este greu a crede, ca sperantiele celoru din Pest'a se voru implini. Din contra atàtu Maghiarii, càtu si Croatii voru strigá de aci incolo: Timpulu concessiuniloru a trecutu! si astfeliu conflictele, de care se teme „P. L.", se voru perpetuá. Póte, cà acést'a o dorescu si cei dela Vien'a.

In Agramu domnesce mare insufletire in urm'a manifestului. Intregu orasiulu este impodobitu cu stindarte. In 18 Iuliu avú locu unu conductu de tortie grandiosu.

Diarulu beletristicu ilustratu „Gartenlaube", ce apare in Lipsca si este fórte respanditu, publicà nu de multu unu articulu, in care aratandu, càtu de amenintiata este nationalitatea Sasiloru din Transilvani'a. apeléza la publiculu germanu, cá se faca colectiuni de carti pentru copiii sasi din Transilvani'a si se spriginésca astfeliu desvoltarea nationala a acestoru frati indepartati. Apelulu acest'a avù succesulu celu mai frumosu. Din tóte partile Germaniei sosira la Sibiiu càrti cu provocarea de a se distribui intre copii sasi. Spre scopulu acest'a se dusera mai multi fruntasi sasi in satulu sasescu Talmesiu langa turnu rosiu, si acolo impartira carti la vreo 80 de baiati si fetitie in biserica, fiindu de faça si parintii copiiloru.

Dupa o scurta vorbire a preotului sasu din Talmesiu tienù redactorulu diarului „Sieb. d. Tagblatt" din Sibiiu d. Dr. Carl Wolff, unu discursu, in care accentuà cu cuvinte calduróse comunitatea de interese spirituale si nationale cu toti Germanii; si Sasii, dise elu, se tienu de acestu poporu de 60 milióne; ei si-au implinitu missiunea culturala, ce i-a adusu in aceste tieri, si au de a multiami acést'a numai fidelitatii, cu cari au pazitu tesaurulu limbei loru materne. Tinerimea sasa este chiamata de a pazi si in viitoriu acestu tesauru si spre ai usiurá acésta problema se aduna in Germani'a càrti, spre a le imparti intre scolarii sasi din Ardealu. Partea cea mai mare din carti s'a datu bibliotecei scólei din Talmasiu, ear' cealalta parte s'a impartitu intre copii si copilele dela scóla, cari s'au distinsu prin diligint'a loru.

Simpathi'a, ce-o documentara Germanii din afara pentru Sasii din Ardealu si cu acésta ocasiune a produsu multu sange reu la terroristii din Budapest'a. Chiaru si fói'a scrisa nemtiesce „Pester Lloyd", luandu notitia despre distribuirea intemplata vorbesce de „demonstratiuni sasesci in Ardealu." Se vede, dice numit'a fóia, cà articlulu din „Gartenlaube", care insulta pe Maghiari dupa obiceiu, a avutu efectu; si Sasii demagogi posedu acuma unu medilocu spre a transplantá agitatiunea loru condemnabila si in scóle. La aceste espectorari respunde „S. d. Tgbl." intr'unu tonu fórte esacerbatu, dicêndu, cà scopulu celoru ce guverna astadi este de a suprimá ori-ce miscare a consciintiei nationale germane in scóle.

Din casulu de susu ar' poté se traga si Romanii o invetiatura. Óre la noi se fia mai puçinu necessariu de a se crea biblioteci bune romanesci la tóte scólele poporale si de a se respandi lumina in poporu prin impartire de carti bune si instructive intre scolari?

In tóta Françi'a s'a serbatu la 14 l. c. luarea Bastiliei. Pretutindenea s'a petrecutu acést'a serbatóre nationala in liniste si ordine. Parisulu a fost frumosu impodobitu si festivitatea a duratu acolo mai multe díle, cu tóte cà era o caldura mare, 36 grade Celsius.

Se vorbesce despre o conventiune franceso-turcésca, dupa care o mare parte a trupeloru francese dela fruntari'a tripolitana se va retrage, indata ce voru sosi in Tripolis trupe turcesci spre intarire, ear' Pórt'a se obliga a sustiené linistea si ordinea la fruntariâ.

Faimosulu capu alu rebelliunei din Algeri'a Bu-Amema (barbatulu credintiei), care a datu si da inca multu de lucru trupeloru francese, a fost urmaritu de colonelulu Brunetière, dér' i-a succesu se scape. Se anuntia, cà trupele francese ar' fi dobênditu unele succese contra lui Bu-Amema. S'a numitu comandantu nou alu Algeriei generalulu Saussier, care a fost primitu cu mare insufletire la sosirea s'a in Algeri'a.

Miscarile electorali.

Budapesta, 10 Iuliu 1881.

In fine s'au alesu deputatii, cari sunt chiamati a se intruni in diet'a din Budapesta in tómn'a acést'a. Alegerile sunt si pentru noi romanii ungureni si banatiani interesante din mai multe puncte de vedere. Potemu constatá cu placere, cà o mare parte a inteligintiei si a poporului a luptatu

cu demnitate si abnegatiune pentru program'a nationala romana, desi in cele mai multe locuri n'au fostu in stare a isbuti cu candidatii nationali in contra pressiuniloru si abusuriloru comise. Dér' trebue sè constatamu si aceea impregiurare, cà o alta parte a inteligintiei si a poporului nu s'a sciutu, ori nu s'a potutu emancipá de sub influinti'a stricatiósa, de sub pressiunile intrebuintiate de regula la actulu de alegeri, si cà rea si periculósa este directiunea, in care fusera impinsi, atàtu pentru interesele natiunei romane, càtu si pentru patria, moralitatea publica si demnitatea individuala a respectiviloru.

Motivele si causele, cà multi alegètori romani nu s'au potutu emancipá de sub influintiele straine, se potu judecá numai atunci, candu sunt cunoscute referintiele locali a fiacarui cercu electoralu. Comitetele respective locali voru fi mai bine in stare a ne spune motivele, ce au impinsu pe multi alegètori a nu-'si cunósce detorinti'a.

Se pare, cà cercetandu lucrurile in generalu a lipsitu in politic'a romana, in lupt'a alegeriloru, acelu „statu majoru“, care aru fi datu directiune in privintia persóneloru, ce sunt a se candida, in privinti'a modului ce este a se intrebuintiá pentru aducerea in miscare de cu bunu timpu a corpului inertu alu votisantiloru, si cà multi alegètori tiereni, primindu angagiaminte mai 'nainte façia cu strainii, fusera lasati materia de esploatatu pentru candidati straini. Insa-si conferinti'a din Sibiiu s'a tienutu pré tardiu, candu dej'a candidaturile erau facute, candu alegètorii si-dedusera cnventulu altora. Càci pe langa tóte pressiunile oficiali si neoficiali, pe langa tóte coruptiunile intrebuintiate, nu se póte esplicá altfelu, cum candidatii partidei nationali romane cadiura la alegeri mai in tóte locurile.

Cerculariulu metropolitului romanu inca este o dovada, cà in politic'a romanésca lipsesce acelu „statu majoru“, care are sè cumpanésca bine impregiurarile, si are se dè directiune in tóte partile. . . .

Ce privesce scopulu acestui cerculariu, abiá se póte intielege. Nime nu cunósce „bunavointi'a“ cercuriloru mai inalte façia de romani. Nime, nici chiaru strainii, nu au afirmatu, cà decisiunile conferintiei din Sibiiu ar' fi neloiali, nepatriotice si cà ar' compromite inteliginti'a romaniloru. Cerculariulu era venitu si tardiu, si nu potea fi acomodatu nici de unélta folositória regimului la alegeri. Espressiunile din cerculariu sunt vatematórie, neprecugetate, si menite a produce ura si mania, cari sunt isvorulu tuturoru releloru si neintielegeriloru. Cu unu cuventu cerculariulu nu este unu actu, nici chiaru dupa form'a s'a, acomodatu a produce o intielegere, fia si pe departe, nici intre romani si unguri, nici intre romani si romani.

Càci altele sunt tendintiele si convictiunile asié numitiloru *activisti* romani, si alt'a este ceea ce se in cérca mitropolitulu a spune intr'unu cerculariu, care are valórea numai a unui articlu de cortesia.

Ce e dreptu, unele diuare nemtiesci din Vien'a incepu a scrie, cà ministrulu *Tisza* voiindu a paralisá actiunea slaviloru din monarchia, ar' avé intentiune a se intielege cu romanii, si cà stà in negotiatiuni cu mitropolitulu *Romanu* si cu Alesandru *Mocioni*, dér' sè nu uitamu, cà acuma e sesonulu mortu, *sesonulu crastaveltiloru*, candu in caldur'a mare cresce si fantasi'a diaristiloru. Romanii nu sunt inimici neimpacati nici ai unguriloru, nici ai altoru neamuri, ci cu ómeni onorabili voru stá totudéuna la vorba seriósa si onesta.

Ceea ce inse in consecinti'a decisiuniloru conferintiei din Sibiiu avemu de a face, este: *cá comitetele electorali romane se nu-'si tiena chiamarea loru cá terminata*, ci inca de acuma se caute a aflá reulu, de care e bantuitu corpulu nationalu. Se intarésca pe cei buni si mai tare in credintia, ér' pe cei slabi si ademeniti se-i aduca pe calea drépta, onesta si patriotica! Cu unu cuventu: *se pregatésca terenulu de acuma pentru lupt'a ce-o vomu avé preste trei ani éra-si!* Càci nu este ertatu, cá cadrele odata infiintiate sè se disolveze, ci sè se concentreze totu mai adeseori, sè se inarmeze cu barbatia, incredere si caracteru adeveratu, si sè se amplifice si indoiésca; cu atàtu mai vertosu cà ori-càtu de rea ar' fi situatiunea presinta, *siansele nóstre pentru viitoriu ne dau prospecte de reusita.* Si va fi bine si folositoriu pentru toti, déca momentulu supremu ne va aflá pregatiti si organisati!

Certele personali, micele ambitiuni locali se fia inlocuite prin capacitari serióse si bunavoitórie reciproce in directiunea cea adeverata nationala. Se cautamu din tóte poterile: *cá cu totii se fimu emancipati de sub ori-ce influintia stricatiósa straina*, si se fimu condusi numai de marele interesu generalu alu progressului natiunei romane.

—z.—

Din cerculu Cehului.

„Palatinulu romaniloru“ a cadiutu! — Ast'a este pre la noi adi salutarea de bucuria a binevoitoriloru nostri frati maghiari, fia aceia de partid'a guvernamentala séu opositiunale. Da, a cadiutu, dér' nu prin harnici'a loru, ci prin negliginti'a nóstra, ce e lucru si mai tristu. Acést'a cadere e rusine pentru poporulu romanescu in genere si pentru noi, alegètorii din acestu cercu, in specie, o pata, de care cu anevóia ne vomu poté curati canduva. Cei ce se bucura, pentru-cà „a cadiutu palatinulu romaniloru“, sciu fórte bine, ce facu, dér' si noi ar' fi trebuitu se scimu, cine a fostu si cine e Georgiu Popu in crancenile nóstre lupte pentru drepturi natiunali. Acei-a sciu, cà Georgiu Popu a fostu acel'a, care in Selagiu a redicatu capetele romaniloru din pulbere, unde le calcasera adversarii loru, cà elu a coadunatu romanii din acestu comitatu in giuru de sine si necrutiandu ostenele si spese, bravandu machinatiuni si inimicitie personali, a tienutu susu stégulu romanismului si a grupatu in giurulu lui totu, ce e firmu si cu caracteru barbatescu intre romanii din Selagiu.

Nu s'a facutu in Selagiu mai multu de unu dieceniu lucru tientitoriu la binele si redicarea romanului, in fruntea caruia se nu fi statu, séu alu caruia motoru principalu se nu fi fostu Georgiu Popu. Pe unu barbatu cá-si acest'a l'au lasatu alegatorii romani din cerculu Cehului se cada façia cu o obscuritate cá-si unu Moni Gyula. Rusine, de trei ori rusine pentru noi.

Noi 1500, ei 500, apoi se lasamu sè cada unu Georgiu Popu. Se nu vorbimu de pressiune, insielatiune, coruptiune si imbetari, domniloru! cà tóte aceste ni servescu numai nóue spre rusine. N'ar trebui óre se scia fiascecare romanu, chiaru si copilulu celu din leganu alu plugariului romanu, cà cine este Georgiu Popu? De nu scimu noi, sciu aceia, cari ne combatu. Vedeai-i, cum banchetédia cè a cadiutu palatinulu romaniloru d'in Selagiu?“ Aceia sciu mai bine, ce este elu pentru noi, decàtu noi insine. Bine dice corespundintele unguru alu lui „Pesti Napló“, cà acést'a n'a fostu invingere de partida, ci invingerea ungurismului in contr'a romanismului in acestu cercu. Acést'a trebuiéa sè o scimu, sè o simtimu si noi si sè nu lasamu a ni se plesni in façia rusinea, ce ne-a ajunsu.

Dér' lucrulu s'a intemplatu si nu se mai póte face neintemplatu. In daru se uimescu, in daru semtiescu acum remuscarea lui Cainu hebéucii, cari s'au lasatu a fi sedusi, nemernicii, cari s'au lasatu a fi corupti séu imbetati, lasii, cari s'au speriatu de cerculariulu unui cortesiu-episcopu, care nu cunósce ambitiune mai inalta, decàtu a fi pe cont'a turmei sale sluga credintiósa aceloru, cari l'au facutu episcopu, erostratii, cari tradédia caus'a natiunala, cá se-si satisfaca urei si spurcatei loru invidii, cà oper'a loru e gat'a si incoronata, ér' blamulu si rusinea nóstra sbóra pe aripele ventului in tote partile lumei. Acuma va dormi mai linistitu si invidiosulu betranu din Basesci, care cu scopu de a-'si satisface urei, la fiacare alegere cercá contra-candidati in daun'a causei natiunale si de presinte s'a folositu de cerculariulu episcopescu, cá se strice candidatului natiunalu temperandu si parte nimicindu zelulu de pên'acum alu preotiloru din acestu cercu. Façia cu ticalós'a portare a unoru neblesnici, ne pare bine a registrá caracterulu firmu si tienut'a démna de romani, mai alesu a domniloru Stefanu Achimu, Centea, Demetriu Popu preoti, Demetriu Suciu, Florianu Cocianu, Alesandru Ortianu, Ioanu Boitoru, Demetriu Baicanu, Mihaiu Popu si Munteanu dintre mireni.

Cu Georgiu Popu d'inpreuna au cadiutu mai toti fruntasii nostri, athletii natiunei, la alegeri. Foile maghiare, mai alesu cele guvernamentale 'si dau aerulu a crede, cà poporulu romanu a datu dementi conferintiei d'in Sibiiu si 'si parasesce conducètorii sei; dér' cei-ce o credu acést'a mai puçinu suntu chiaru redactorii acestoru foi, pentru-cà domnialoru sciu mai bine, ce li au costatu caderea acestoru barbati, de care au avutu lipsa cu totu pretiulu, cá sè se póta, celu puçinu la aparintia, reabilitá inaintea curtii domnitórie, care facuta atenta prin conferinti'a dela Sibiiu a inceputu a vedé intre itiele dlui Tisza, a nu mai crede asecurariloru domniei sale, cà popórele d'in Ungari'a suntu multiamite si cà numai nisce agitatori respandescu neindestulirea si a se indoí despre loialitatea manipulatiunei lui cu cele mai sacre si de domnitoriu sprigīnite interese ale natiunalitatiloru. Guvernulu lui Tisza folosindu-se de cele mai marsiave mediulóce, cu pressiune nespusa si cu enorma sacrificie de bani a trantitu pe barbatii romaniloru si crede, cà prin acést'a i-a succesu a recastigá increderea curtii. Noi nu credemu, Domnitoriulu, parintele tuturoru popóreloru din tiéra, care nu scie de unguru si romanu, ci numai de fíi si supusi credintiosi, adi séu mane va observá, cum atîtia dlu Tisza prin politic'a s'a de rassa natiunalitatile un'a in contr'a celeilate, ruinédia conintielegerea popóreloru d'in tiéra si prin acést'a puterea interna a patriei, si 'i va dá drumulu.

Noi, cei batuti, se nu ne perdemu curagiulu, vediendu misieli'a poporului façia de anteluptatorii sei. Unu poporu tienutu sute de ani in sclavi'a cea mai cumplita, a caruia ambitiune natiunala a fostu nimicita sistematicu, care si astadi se impedeca cu tóte mediulócele de a se cultivá, nu póte in duóe diecenie sè se destepte si sè se redice moralminte atàtu de susu, incàtu se fia in stare a contrastá la intimidari, ademeniri si corumperi atàtu de desfrenate, la cari cadu préda chiaru si unii dintre intieliginti. N'avemu causa a desperá. Inainte de asta cu 20 ani, n'aveamu numai ici cole càte unu luptatoriu, acuma avemu cu sutele, tenerimea nóstra este brava si petrunsa pêna la renunchi de demnitatea natiunala, tresare poternicu la fiacare lovitura data natiunei si se pregatesce la lupta eroica pentru interesele ei. Potemu fi securi, cà cei-ce voru veni dupa noi voru fi si mai multi si mai pronunciati conducètori ai poporului in lupt'a cea santa. Natiunea romana a ajunsu la cunoscinti'a de sine, anim'a ei, intieleginti'a, bate poternicu si sangele esitu din centrulu cerculatiunei va ajunge pêna la celu mai gingasiu si mai indepartatu membru. Natiunea romana s'a treditu si merge pe calea cea adeverata, care duce la demnitatea ei de natiune. Nu ve temeti, pe acést'a cale nu va opri'o nici nu o va abate depre ea nici unu cerculariu episcopescu. Natiunile mergu pe calea loru cu episcopii, déca voiescu si ei, fara de episcopi séu chiaru si preste episcopi si alti mari, déca acestia i-stáu in cale. Natiunile 'si-facu ómenii, de cari au lipsa in luptele loru si nici-odata unulu séu duoi ómeni pe natiuni. Sciti ce au facutu unii episcopi maghiari pe tempulu absolutismului in favorulu guvernului de atunci. Ce a folositu? Putut'-au cerculariele loru opri natiunea maghiara in mersulu s'u? Nici pe cea romanésca nu o voru impedecá si guvernulu va aruncá pe scriitorii loru intre sculele netrebnice.

Dér' si pêna atunci din intemplari cá-si cele petrecute trebue se invetiamu pentru venitoriu. Se invetiamu:

a) cà politic'a este d'a se face puru si simplu numai din principie;

b) cà n'avemu ce contá la bunavointi'a si grati'a reuvoitoriloru nostri, ci numai la fortiele nóstre proprie;

c) cà mesurele de jumetate in politica, cum a fostu passivitatea in Ardélu si activitatea in Ungaria, totu-deauna se resbuna;

d) cà nu e destulu a se ocupá cu poporulu si a-lu capacitá numai inainte de alegeri, ci in continuu si n'eintreruptu. Trebue, cá intieligentii lui la fiacare ocasiune binevenita se-lu faca atentu la demnitatea s'a natiunala, la legile, cari se facu in daun'a tierei si a-lu lui, la drepturile, cari suntu date cetatianului liberu, — cu unu cuventu se-lu descepte si se-i trediésca ambitiunea natiunala, *cá la tempulu seu se nu voteze numai de dragulu popii, dascalului, pe candidatu romanu si sè se lase a fi coruptu séu imbalatu*, ci se fia consciu *de datorinti'a s'a si falosu cà e romanu.*

Unu alegatoriu din Cerculu Cehului.

Cestiunea Dunarei.

Avemu inaintea nóstra protocólele ultimeloru duóe siedintie ale comissiunei europene dunarene, in sessiunea ei de vér'a. Ne scutimu de a le reproduce — scrie „Rom.-Libera“ — càci desbaterile ce s'au urmatu nu au avutu nici unu resultatu hotaritoriu. Ne vomu margini se semnalamu spiritulu atitudinei fia-caruia din membri precum si o hotarire care ni se pare incorecta si jicnitória drepturiloru nóstre de primu statu riveranu.

Atitudinea delegatului rusu a fostu ostila, ce e dreptulu, ante proiectului si aprópe tuturoru amendamenteloru, propuse intr'insulu de delegatulu germanu (amandamente cari nu-i schimbau dispositiile de càtu la parere). Acésta atitudine e inse mai multu negativa si nu denota unu temeiu de convingeri si de planuri positive, cum denota purtarea delegatului anglesu

D. Siborne, representantulu Angliei, a luptatu cu multa staruintia contra veleitatiloru austro-germane. Propunerile sale au avutu dreptu tînta sè impedece formarea unei comissii mixte, in care Austria sè aiba puterea hotaritória si prin care ea si aliat'a s'a Germani'a se faca ilusorica libertatea

Dunarei, atàtu pentru riverani càtu si pentru celelalte puteri. Deusulu si-a ajunsu pêna acum scopulu, càci, déca propunerile sale nu au potutu dobêndi unanimitatea de voturi, au contribuitu in mare parte la impedecarea acestei unanimitati pentru proiectele Austriei.

Delegatulu germanu, v. Arndt, a jucatu unu rolu de mijlocitoru, dér', precum se intielege absolutu favorabilu anteproiectului austriacu. Tocmai unu rolu de aceeasi natura a jucatu si delegatulu francesu, care pare a se plecá inse mai multu càtra adversarii planuriloru Austriei.

Representantulu turcescu, Constantin Efendi, a controversatu necontenitu, si cu o argumentatie care-i face onóre, tesele austriace, ear' representantii serbo-bulgari se multiumiau a luá lucrurile ad-referendum, semnu, cum se dice diplomaticesce, cà le lipsiau „instructiile" trebuitórie, semnu, cum credemu noi, cà inca nu erau hotariti cu cine sè tiena. Acést'a impregiurare a facutu fara indoiéla pe „Pester Lloyd," se-i numere intre partisanii ante-proiectului. Fap'a diarului austro-ungaru e inse hasardata.

Delegatulu romanu, colonelulu Pencovici, a pastratu o atitudine de protestare, cum am dice, pe care nu o putemu numi decatu corecta. Elu a staruitu pe langa principiulu firescu si confirmatu printr'unu siru de tractate, cà supraveghierea peste Dunare nu se cuvine de càtu Europei. Ante-proiectulu, care tinde a o frustrá, n'ar merita prin urmare nici macaru se fia bagatu in séma. In fondu, delegatulu romanu a mersu mana in mana cu celu anglesu.

Tóte punctele de importantia ale ante-proiectului au remasu, cum se dice, in suspenso. Deosebirea opiniuniloru a impedecatu ori-ce hotarire. Punctulu 11 cuprinde inse o dispositie, adoptata f a r a d i s c u t i e, care ni se pare cu desevêrsire nedrépta. E vorba de administratia Dunarei, in scopulu careia comissiunea imparte Dunarea in patru sectii. Prim'a sectiune, de o suta kilometri, se intinde dela Portile de feru pêna la gur'a Timocului, si se administréza de u n u s u b i n s p e c t o r u s ê r b u. A duó'a sectie pena la Nicopolu e de 240 kilometri si are u n u s u b i n s p e t o r u r o m a n u. A treia si a patr'a sectiune, cari se intindu pêna la Galati, si dintre cari una e de 213, cea-l'alta de 224 Kilometri, se administréza de s u b i n s p e c t o r i b u l g a r i.

Pe ce bas'a s'a facutu óre acésta impartire? De ce Bulgaria, alu carei teritoriu nu e spalatu de Dunare de càtu pe jumetate pe càtu alu Romaniei, are d u o i delegati; si noi avemu numai u n u l u cá si Serbi'a, care abia are pe langa granitiele sale a siésea parte din Dunarea de la Portile de Feru pena la Galati! Eata unu punctu, in care pare-ni-se cà delegatulu nostru ar' fi trebuitu se-si ridice vocea si care nu se póte constitui in hotarire definitiva, fara cá interesele, drepturile si demnitatea nóstra de celu d'antaiu statu riveranu se nu fia jicnite.

Societatea pentru fondu de teatru romanu.

Adunarea generala a Societatii pentru fondu de teatru romanu, conformu conclusului, adusu in adunarea generala din anulu trecutu, se va tiené in orasiulu *Baia-mare* la 7 si 8 Augustu a. c. st. n. cu urmatóri'a

Programa:

Diu'a prima, 7 Augustu.

1. Presiedintele va deschide adunarea la 11 óre inainte de miédiadi in localitatea, ce va fi destinata pentru siedintiele adunarii generale.

2. Dupa deschidere se voru alege doi secretari ad hoc.

3. Se va alege o comisiune de 5 membri, la care se voru inscrie acei onorab. domni, cari voru voi a deveni membri Societatii, dandu oferte in bani séu in obligatiuni conformu statuteloru, precum si pentru a primi tacsele dela membrii de pêna acum.

4. Secretarulu Societatii va da cetire reportului comitetului despre lucrarile acestuia dela ultim'a adunare generala, si se va luá conclusu asupra reportului.

5. Casariulu Societatii va ceti reportulu despre starea cassei si peste totu despre membri si averea totala a Societatii.

6. Se va alege o comissiune de 5 membri pentru cercetarea reportului cassarului.

7. Se va alege o comissiune de 5 membri, la care se voru aretá propunerile, ce s'ar' face spre inaintarea scopului Societatii.

8. Se voru tiené discursuri corespundietórie scopului Societatii si aretate mai antaiu comitetului centralu.

9. Presiedintele va inchide siedinti'a.

Diu'a a dóua, 8 Augustu.

1. Deschidiendu siedinti'a presiedintele, se va ceti si verificá processulu verbalu alu siedintiei trecute.

2. Comissiunea, alésa pentru inscriere de membri si primire de tacse si oferte, va face raportulu seu si se va luá conclusiunea necessaria.

3. Comissiunea alésa pentru esaminarea raportului cassariului va raportá despre acést'a si se va luá conclusiune asupra raportului.

4. Comissiunea alésa pentru propuneri, va raportá despre aceste si se voru luá conclusiunile necesarie.

5. Se va decide loculu si timpulu adunarii generale viitórie.

6. Se va alege o comissiune pentru verificarea processului verbalu alu siedintiei.

7. Presiedintele va inchide adunarea.

Budapest'a 14 Iuliu 1881.

In numele comitetului:

I o s i f u V u l c a n u	I o s i f u H o s s z u
secretaru.	p. presiedinte.

Publicatiune.

Terminulu adunarei generale pentru fondu de teatru romanu, ce se va tiené estu timpu la Bai'a-mare, fipsandu-se pe 7 si 8 Augustu a. c., sunt rogati toti doritorii de a participá la acea adunare, cari locuiescu in comitatele invecinate séu mai departate, cà pentru a poté fi incuartirati, sè binevoiésca, pêna la 1 Augustu a. c. a se adressa càtra subscrisulu presiedinte alu comitetului arangiatoriu.*)

Bai'a-mare 12 Iuliu 1881.

S t e f a n u B i l t i u	V i c t o r u M a n i u
protop. si pres. comit. arang.	secr. comit. arang.

In memori'a poetului Andreiu Muresianu.

Bistriti'a 6 Iuliu 1881.

Stimate D-le Redactoru! Cetindu in onoratulu diuariu alu D-vóstre despre frumós'a intreprindere a redicarei unui monumentu in aducerea aminte a bardului nostru nationalu Andreiu Muresianu, si petrunsu de semtiulu iubirei càtra natiune, am facutu unu apelu càtra cameradii mei, cá se contribuiésca dupa bunavointia càtu de puçinu la o intreprindere atàtu de marétia, care apelu a si fostu primitu cu caldura de càtra camaradii mei.

Ve rogu dér', D-le Redactoru, sè aveti bunatate si sè dati in stimatulu D-vóstre diaru puçinu locu acestoru rênduri, prin cari esprimu cameradiloru mei cea mai cordiala si amicabila multiumire pentru contribuirile facute. In urma ve rogu se publicati si numele contribuintiloru din lista aci alaturata, pentru cá se me potu justifica. Primiti s. c. l.

63. Res. Commando.

N. M a l i n a s i u
serg. major.

C a m e r a d i!

Tóta inteligentia romana din locu si din alte parti locuite de romani face colecte pentru redicarea unui monumentu in aducerea aminte a neuitatului nostru bardu nationalu Andreiu Muresianu, care in calitatea s'a cá poetu a facutu iubitei nostre natiuni unu servitiu atàtu de admirabilu, — autorulu Marselleisei nationale: „Deséptate romane".

Apelezu dér' la marinimositatea vóstra amiciloru, cá se contribuiti si voi dupa putintia la una intreprindere atàtu de insemnata nationala romana.

Binevoiti de a insemna sumuliti'a fiacare dupa placu in consemnarea urmatória, care apoi se va tramite la destinatiunea ei.

Cu totu respectulu alu vostru.

Bistriti'a in 5 Iuniu 1881.

Sinceru cameradu
N i c o l a u M a l i n a s i u m. p.
serg. majoru.

Sergentii majori; Malinasiu Nicolau 80 cr. Avramu Iuon 50 cr. Vassiliki Iuon 50 cr. Lupp Dumitru 50 cr. Alexi Iuon 40 cr. Sergentii: Ungur Stefan 40 cr. Billegan Iuon 50 cr. Dragus Iuon 30 cr. Sangeorzan Filip 30 cr. Cand. de sectiune: Nedelea Nicolae 20 cr. Roman George 20 cr. Illia Iuon 20 cr. Russ Mihaila 50 cr. Giran Cassian 50 cr. Budnariu Iacob 30 cr. Vrasmas Timoftei 50 cr. Burduhos Macedon 50 cr. Prekup Dumitru 50 cr. Munzatu Augustin 50 cr. Veczkan Ioanu 30 cr. Caporalii: Blaga Cassian 50 cr. Ordace Nicolau 50 cr. Hogea Iacob 30 cr. Vlad Teofil 30 cr. Moisin Dumitru 30 cr. Haragos Toma 30 cr. Gregariu Chira Georgiu 1 fl. Suma 11 fl. 60 cr.

*) Celelalte redactiuni romane sunt rogate a reproduce acést'a publicatiune in diariele d-loru.

Valcele, (Elöpatak) 17 Iuliu 1881.

Sic fata valent.

Domnule Redactoru! Insetatu de dorinti'a a ascultá discursurile fulminante ardelene, sosi eri Pap'a reformatiloru si prototipulu maghiarisarei, siefulu cabinetului, Maria s'a Tisza la Feldióra. Si éta, cà si aci eclesia praecedit. Parintele protopopu Petricu, regretandu, cà nu 'si póte face curtenirea in Brasiovu in numele seu si a 7 frati in Christosu depune in limb'a nóstra omagiale cuvenite, ori dóra circulate ale cercului seu bisericescu. Noi asié scimu, cà Tisza a luat'o spre Sangeorgiu, (S. Szt. György) cá se multiumésca alegêtoriloru sei pentru mandatu, éra n'a venitu in visitatiune canonica.

Scimu si aceea, cà Sangeorgiulu nu zace pe teritoriulu comitatului Brasiovu, si apoi cà Tisza este membrulu conventului reformatu, si deci nu este de confessiunea nóstra; ér' cá ministru de interne puçina inriurintia póte avé asupra constitutiunei nóstre bisericesci. Deci dér' actulu de curtenire alu preutiloru nostri a fostu de totu superfluu.

Fia dér' intemplarea acést'a amintita numai in parenthesi si se ne apropiamu de Valcele. Banderiulu ce constá din 79 calereti ilu primesce pe Tisza la Hidicu, càci acést'a comuna zace deja pre teritoriulu comitatului alu carui centru este: Sangeorgiulu. Dupa unu scurtu intervalu pornesce cortegiulu si sosindu la Valcele d. Tisza fù primitu de d. Székely. Conticuere omnes! Afara de unele ganganituri am intielesu numai atàtu, cà se lu tiena D-dieu pe Tisza, cá se 'si incoroneze oper'a. In adeveru a avutu si mare lipsa de proni'a domnedieésca, dupa cum 'ti voi aratá. Augurii prorocisera inca dela Pest'a din zodiacu o intemplare trista. In locu se audimu dreptu respunsu la elocuentele vorbe de primire din gur'a lui Tisza o vorbire dupa retoric'a lui Hamilton, pe care atàta a studeat'o in teoria si in pracsa, ce se vedi, cu unu lapsu alu cugetului vorbesce in presemtirea unui omen reu despre baile dela Valcele, promitiendu si sucursulu regimului. Puçine „éljen"-uri pêna ce ne apropiamu de ospetari'a lui Mora.

Aci audimu odata unu „éljen" freneticu din gurile Unguriloru si ale Evreiloru, cari se aflá d'impreuna cu Tisza pe promenad'a de scanduri si privesce acum unu aspectu infioratoriu! Tisza abia pusese piciorulu celu dreptu pe unu rendu de scanduri nóue, ducêndu cu sine si greutatea trupului, candu éta cà deodata se rumpe podél'a de scanduri si toti cei din suit'a imediata a ministrului, la vr'o 70 la numeru, cadu in vale, care este de dóue orgii afunda, pre nesce petri mari. Unu scomotu estraordinaru se desvólta; vedeamu o multime de ómeni pravaliti unulu peste altulu in vale. Vaiete, strigari s. a. urmara. Dupa ce se mai asiedià iritarea spiriteloru si se statorì resultatulu intemplarei fatali vediuramu, cà unu preutu catolicu si-a frantu unu piciorn, altu óspe cu 2 cóste rupte, ér' mai multi plini de sange s. a. s. a vr'o 3 violine ale lautariloru inca fura sdrobite. Ministrulu Tisza scapà, dér' numai cu fric'a, care putù fi destulu de mare, càci indata i se presentà la dorintia unu paharu cu apa minerale. Indatu dupa accidentu elu se suì in birja, o apucà spre Sangeorgiu, cá se spuna acolo Secuiloru o dicala, despre a carei insemnatate se vorbésca tóta lumea dela Brasiovu pêna la Laita si in forma curtenétia se le multiumésca pentru aducerea aminte; dér' le va enuncia totu odata, cà mandatulu Sangeorgiului l'a reservatu pentru Bokros Elek, trantitu la alegere de càtra kossuthianii Clussiani. Inspirarea momentului a fostu de insemnatate pentru d. Tisza, càci p'aci erá sè se duca dela Valcele cu unu suveniru pentru tóta vieti'a. Inse, dieu nici nu-i mirare, cà d. s'a a presentitu miserabil'a stare a bailoru d'aici. Despre acést'a voiu scrie mai multu mane.

X.

Corespondinti'a Redactiunei. — D-loru L. si V. Redactorulu acestei foi a fost absentu vre-o diece dile din Brasiovu. Acést'a este caus'a, cà nu va potutu respunde pêna acuma la scrisorile ce iati adresatu.

Diverse.

(60,000 fl. aruncati in ventu.) Precum se póte ceti in fói'a oficiósa, ministeriulu si estu-tempu a dispusu tienerea cursuriloru supletorie pentru invetiarea limbei unguresci din partea invetiatoriioru nemaghiari si inca in 12 locuri. Se scie, cà unu cursu de acesta costa 5—6 mii fiorini, prin urmare costa duóespredìece celu puçinu 60000 fl., fiindu-cà invetiatorii, cari nu sciu ungeresce, nu potu invetiá in 6 septemani acést'a limba, ér' sta-

rea loru materiala, care nu e mai multu, decàtu unu malum necessarium, de care fugu, càti numai potu, starea si tractarea, de care se bucura (?) nemaghiarii in acést'a tiéra, lips'a, care o ducu scólele poporale de limb'a unguréscà si care o recunósce orice pedagogu, si in fine resultatulu, ce se póte sperá dela propunerea unei limbi straine in scóle, in cari de abiá se potu invetiá copiii a ceti si scrie in limb'a loru materna, nu ii indémna de locu a'si dá o deosebita silintia spre a invetiá limb'a unguréscà — acesti bani suntu aruncati chiaru in ventu. Dér' ce se faci? Cine-i domnu nascutu si adeveratu mai iute abdice de viétia decàtu de passiuni, fia acele càtu de scumpe. Tiér'a e seraca, ingreunata cu datorii, poporatiunea geme sub sarcin'a dariloru: dér' pentru passiuni trebue sè fia bani. Càtu bine s'ar poté face cu o asiè mare suma de bani si s'ar poté satisface chiaru si passiunei domnesci, déca ar' voi domnii dela potere seriosu a face bine si nationalitatiloru. Cu càte 60,000 fl. in 10 ani s'ar poté face 600 fundatiuni càte de o mii'a fiorini pentru inbunatatirea lefeloru invetiatoresci in comune mici si serace de ale natiunalitatiloru. Pentru lefi inbunatatite apoi s'aru aflá dascali, cari aru scí si ungaresce si nu s'aru lasá de dascalia, indata ce li se deschide alta cale; afara de folosulu celu mare, ce ar' aduce pentru cultivarea poporului aceste 600 de scoli cu invetiatori bine platiti, aru poté dice domnii situatiunei, cà din miliónele adunate din sudórea popóreloru au datu odata in viéti'a loru unu obolu si pentru cultivarea cetatianiloru nemaghiari. Ei! dér' in daru bati tóc'a la urechi'a surdului; passiunea chiaru pentr'aceea e passiune, pentru cà nu asculta de ratiune, ci merge orbesce pe calea s'a. Càte mii, ba milióne s'aru poté astufeliu intrebuintiá pentru redicarea culturei inca nici incoltite bine a bieteteloru popóre din tiéra, déca ar' poté ocarmuitorii nostri abdice de passiunile loru domnesci, de utopi'a maghiarisarei si de mâni'a marimei! Inzedaru inse tóta siovairea, pentru cavaleri decide c h i c u l u (sîculu) si nu folosulu realu, cá pentru celu mojicu.

(M a g h i a r i s a r e.) Mai in fiacare numeru publica Monitorulu unguerscu din Budapest'a càteva nume de ale acelora, cari, voindu se tréca de aci incolo de Maghiari néusi, se róga pe langa unu timbru numai de 50 cr. se li se traduca numele in ungaresce. Acesti renegati se recrutéza mai totu dintre Evrei si Nemti. Nr. 158 alu lui „Budap. Közl.“ dela 14 Iuliu a. c. publica 27 de nume astfeliu maghiarisate. Eata cum se creaza gintea maghiara moderna!

(I n s t i t u t u l u V a u t i e r) pentru educatiunea si instructiunea fetitieloru a obtienutu dela in Ministeriu reg. de culte si de instructiune din nou dreptulu de publicitate cu unu cursu de 6 clase. Elevele se primescu in acestu institutu, care acum intra in anulu alu 27-lea alu esistentiei sale, in fiacare dî la ori-ce ora. Pe langa intructiunea prescrisa de regulamentulu scóleloru publice se invatia in acestu insitutu limb'a francesa, anglesa, musica, lucru de màna s. a. la cererea parintiloru séu a tutoriloru.

(N e c r o l o g u.) In 12. l. c. a rapausatu in Sibiiu c. r. sub-locotenentu N i c o l a e M u n t é n u din regimentulu de infanteria Mecklenburg-Strelitz Nr. 31., in etate abia de 31 de ani. Tenerulu oficeru s'a bucuratu de stim'a si iubirea tuturoru cameradiloru si cunoscutiloru sei.

(D e m o n s t r a t i u n i c o n t r a P a p e i c e l u i m o r t u.) Inainte cu càteva dile a fostu transportatu cadavrulu Papei Piu IX din biseric'a S-tului Petru in catacomb'a bisericei San Lorenzo „extra muros.“ „Papalinii“, adeca aderentii Papei, voira, cá prin ceremoni'a transportarei se faca o manifestare solemnela pentru repausatulu Piu IX. Aflandu despre acést'a unu numeru órecare de cetatiani din Rom'a si de liberali din afara, hotarira a face o contra-demonstrare. Processiunea avù locu la miediulu noptii; abia trecù cortegiulu peste piati'a St.-Petru, candu se audira strigate de „Viva l'Italia“, la cari respundeau alte strigari din mediloculu processiunei cu „Evviva il Papa!“ Deodata incepù a se imbulzi si impinge publiculu privitoriu cu celu ce luá parte la processiune. Unu teneru strigà: „Aruncati'lu in Tibru!“ Aceste cuvinte au produsu o nespusa iritatiune intre Papalini. Dupa acést'a urmara unu siru de atacuri asupra processiunei, asiè cà in piati'a Termini se incepù lupta formala. Gardistii abia mai poteau resiste. S'a recuiratu militia, care a trebuitu se intrebuintieze arm'a. Inaintea bisericei San Lorenzo se incinse o lupta sangerósa, fiindu mai multi insi gravu raniti. Vreo 12 juni italiani au fost inca in nóptea aceea arestati. Se dice, cà Pap'a Leo XIII ar' voi se protesteze printr'o circulara la marile poteri contra insultarei conductului funebru. Se asigura, cà caus'a principala a escesseloru a fost, cà arangiatorii conductului nu si-au tienutu promissiunea, cá se evite ori-ce pompa la trânsportarea cadavrului. Corpulu diplomaticu, acreditatu la Vaticanu, intr'o audientia la Pap'a a datu espressiune condolentiei sale pentru tumulturile intemplate cu ocasiunea astrucarei cadavrului lui Piu IX.

(J u n i m e a r o m a n a d i n C a m p i a) va arangiá in 7 Augustu st. n. in Velcheriulu de Campia o p e t r e c e r ê d e v é r a cu scopu filantropicu, impreunata cu-o siedintla publica. in care se va esecutá urmatóri'a programa:

1. Cuventulu de deschidere, prin V. B. M u n t e n e s c u teol. absolutu. 2. „Unde-i unulu nu-i potere, unde-su doi poterea cresce“, disertatiune de B. D u m b r a v a teol. 3. „Fii ai Romaniei“, poesia cantata de corulu junimei. 4. „Sentinel'a romana“, poema istorica de Vasile Alesandri declamata de stud abs. Ioanu B o z a c u. 5. Necesitatea unei scoli romane de fetitie in campia; disertatiune de V. B. M u n t e n e s c u teol. abs. 6. Aurora, poesia cantata de corulu junimei. 7. Càtra fratii mei campeni, poesia ocasionala de V. B. Muntenescu, declamata de stud. gimn. J. E l e c h e s i u. 8. Hor'a Severinului, poesia cantata solo de Basiliu V l a s 'a teologu. 9. Cuventulu de inchidere prin Simeonu C h e t i a n u teol. abs.

(S t ê r p i r e a s i ó r e c i l o r u d e c a m p u.) Se va face din cenusia de stejaru o lesia atàtu de tare, incàtu unu ou próspetu se plutésca pe deasupr'a ei; in acésta lesia se va pune secara séu gràu se stè 36 de óre, apoi se voru risipi grauntiele inmuiate deodata cu semanaturile; se póte risipi si in urma càtu de tardiu, si va stêrpi ori-ce soiu de sióreci; lesia de producte si potasa face acelasiu efectu. (V. C.)

(M i d i l o c u d e a e v i t á m ó r t e a p a s e r i l o r u d o m e s t i c e.) Vermele lungularu este cium'a paseriloru domestice; elu produce catarulu ce le inéca si astfelu moru fórte desu, asiè cà sate intregi remanu fara paseri; cá sè se evite acést'a mórte la ori-ce soiu de paseri domestice, se va face o mamaliga inadinsu, punendu-se càte puçinu camforu intr'ins'a, ear' in apa de beutu se va pune usturoiu taiatu maruntielu; acést'a se se faca din candu in candu, si candu paserile sunt sanatóse; ear' candu ból'a este la culme, si prin vecinatati moru tare, atunci sè se inchida pentru càte-va dile in ladi séu cosiare lipite si se afume paserile cu fumu de tutunu, hranindu-se cu mamaliga si ap'a susu descrisa, si astfelu voru scapá de periculu.

Cu *1 Iuliu st. v. 1881* s'a inceputu unu nou abonamentu la

„GAZET'A TRANSILVANIEI.“

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fóiei nóstre, a grabi cu inoirea abonamentului pe semestrulu alu II-lea.

Spre mai mare inlesnire recomandamu a se lipí adres'a, sub care s'a tramisu fóia pêna acuma, pe dosulu cuponului dela asignatiunea postala.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adressele d-loru *esactu,* aratandu si *post'a cea mai aprópe* de loculu, unde locuiescu.

„Gazet'a Transilvaniei“ apare dela 1 Ianuariu 1881 de trei ori pe septemana.

Pretiulu abonamentului la „Gazet'a Transilvaniei“ este:

pentru Brasiovu: pe trei luni 2 fl., pe siése luni 4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siése luni 5 fl.; pe anu 10 fl.

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe trei luni 2 fl 50 cr., pe siése luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe trei luni 7 franci, pe siése luni 14 franci, pe anu 28 franci.

D-lui **P. A.** comerciantu!

Cu parere de reu sunt silitu se plecu, n u f u g u i n s e, c i s e r v i c i u l u m e r e c l a m a.

Ori candu vei fi animatu de dorinti'a c a v a l e r é s c a de a fi satisfacutu, adres'a mea o sci, si voiu fi la dispositia D-tale.

I. I. Poppovici.

Insciintiare.

La dorinti'a inteligentiei din Zlatna si giuru adunarea generale anuale a subdespartiamentului VIII-lea alu Associatiunei transilvane, conchiamata pre 24 a lunei curente, se amana pre 31 Iuliu a. c. dupa amédi la 2 óre.

Abrudu in 15 Iuliu 1881.

A. F i l i p u
directore.

Concursu.

Statiunea docentiala, devenita vacanta a Selsigului, din Comitatulu Selagiului, protopopiatulu Basesciloru, impreunata cu un'a solutiune anuala de 200 fl. v. a., se curentéza pêna la 15 Augustu st. n. a. c.

Deci doritorii de a possede acestu beneficiu se-'si sustérna tóte documenlele sale pêna la terminulu aratatu la curatórele scólei gr. cath. din Selsigu, Ioanu Bancosiu.

Selsigu la 12 Iuliu 1881.

S t e f a n u A c h i m u m. p.
adm. int. alu Selsigului in loculu Senatului scólei.

Cursulu de Bucuresci
dela 3/15 Iuliu 1881.

Valori	Scadenti'a Cuponeloru	Cumpera	Vinde
5% Rent'a Romana	1 Apr. 1. Ort.	91.1/2	92.1/2
6% Oblig. de Stat. convert. rurale	23 Apr. 23 Oct.	100.—	101.—
8% Oblig. domeniale 1871 .	1 Ian. 1 Iul.	—.—	—.—
6% Oblig. càiloru fer. rom.	1 Iuliu	104.—	105.—
7% Scrisuri funciare rurale	1 Iul. 1 Ian.	101.1/2	102.1/2
7% „ „ urbane	idem	100.1/2	101.—
8% Imprum. municipalu . .	idem	104.—	105.—
Oblig. casei de pensiune (lei 300, dobênda 10 lei). . .	1 Maiu 1 Nov.	225.—	235.—
Losuri municipale (20 lei) . .	cu premie	29.—	30.—
Act. Bancei Nationale rom. . .	1 Ian. 1 Iul.	1950	2000
Auru contra argintu		1/2	3/4
Auru contra bilete hipotec. .		1/2	3/4
Auru contra bil. de Banca nat.		1/2	3/4
Florini Val. Austr.		2.15—	2.16—

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioanu Gött si fiiu Henricu.